

NAŠ IZBOR

Odlična proza
izbjeglice iz besmisla

Barbara MATEJČIĆ

Bekim Sejranović je autor za kojega je teško precizirati odakle je - nije ni njemu to uspelo cijelom knjigom, osim ako kao polazište ne uzmemo naslovno »niotkuda« (rođen u Brčkom, školovan u Rijeci, a početkom devedesetih sustigla ga je izbjeglička sudbina i odvela u Norvešku). Naime, prije šest godina objavio je u Hrvatskoj zbirku kratkih proza »Fassung«, svojevrsni tematski i stilski zame-tak romana »Nigdje, niotkuda«. Prošla je poprilično nezamiječeno, i to nezasluzeno. »Nigdje, niotkuda« dobio je nekoliko dobrih kritika, ali ni približno onoliko medijskog prostora koliko zauzmu i lošije prozne knjige domaćih autora. A Bekim Sejranović napisao je, bez pretjerivanja, odličnu knjigu. On zna pisati i ima o čemu. Sažetim rečenicama, bez ikakvih viškova, iako je u njegovu iskustvu (ako smijemo preju-

dicirati da je njegovo, autentično, i ako je to uopće važno) viška svega, a najviše nesreće, sumira ono za što bi mogle biti dostatne cijele knjige. »Nigdje, niotkuda« kao da je nastajao metodom spajanja usmene povijesti i literature, bez vidljivih šavova. Roman započinje u Bosni, dženazom za amidžu Aliju, koja postaje okidačem sjećanja. Sjećanje obuhvaća razdoblje od sredine sedamdesetih, kada kao dječak odrasta s bakom i djedom u Bosni, nastavlja se u Bakru i Rijeci, gdje »prisilno« odlazi na školovanje i gdje se zatječe početkom devedesetih s ratnim pozivima čak triju vojski i bez ijedna valjanog papira. Izlaz je našao u Norveškoj, koja je među zadnjim europskim zemljama primala izbjeglice. Među tim koordinatama odvija se život kojeg je odredio manjak sreće, topline i osjećaja pripadanja. I njegova literarna varijanta, koja bi mogla biti najzanimljivijom ovogodišnjom domaćom prozom.

Bekim Sejranović:
»Nigdje, niotkuda«
Profil, Zagreb, 2008., str. 251

LITERARNI UŽITAK

Preporuka Nenada Rizvanovića

Virtuoazan krimić o mafiji

Najbolja i najzabavnija knjiga koju sam pročitao u posljednjih nekoliko mjeseci i koju toplo preporučujem je »The Winter of Frankie Machine« američkog pisca Dona Winslowa. Taj roman svakako potvrđuje njegovu reputaciju Elmora Leonarda 21. stoljeća. »Frankie Machine« je virtuožno napisan krimić o mafiji, zabavan, ironičan i originalan, jedina mana je što, na žalost, ova knjiga još nije prevedena na hrvatski. Ipak, zagrebački nakladnik Algoritam nedavno je objavio jedan Winslowljev raniji naslov »U raljama zvijeri« (originalni naslov »The Power of the Dog«), opsežan roman o meksičkoj mafiji. Za razliku od »Frankieje Machine«, koji je nekako lak, duhovit i prozračan, »U raljama zvijeri« nema ni grama humora - samo zločini, osveta, korupcija, narkotici, izdaja i nasilje, nasilje, nasilje... ali sve skupa također vrsno napisano (usput, Algoritam uskoro objavljuje još jedan roman Dona Winslowa »Smrti i život Bobbyja Z-a«). Zabavna, duhovita i svakako neobična je i (debitantska) knjiga priča Mirande July »Baš ti, baš tu« (u originalu »No one Belongs Here More Than You«) koju je objavila nakladnička kuća Vu-

Baš ti,
baš tu.
Miranda
July

ković & Runjić. Mirandu July publika poznaje po filmu »Ti i ja i svi koje znamo«. »Baš ti, baš tu« je krasno napisana knjiga, prepuna originalnih, slatkih i nekonvencionalnih priča koje će zavoleti i mlađi i stariji čitatelji. Prije nekoliko godina sam pročitao odličnu knjigu T. C. Boylea »The Inner Circle« (originalno objavljena 2004.), koju sada objavljuje zaprešićka Fraktura

pod naslovom »Dr. Seks« (je l' to već neki mini trend da naši najpoznatiji nakladnici slobodno prevode naslove književnih djela?). T.C. Boyle (1948.) svakako je veliko ime američke književnosti, do sada je objavio dvadesetak romana, a za hrvatsku publiku vjerojatno je prvi izbor za upoznavanje s tim piscem baš ova, fiktivna biografija »seksologa« dr. Alfreda Kinsleyja.

ZANIMLJIVOSTI IZ SVIJETA KNJIGA

Književnik i filozof bez dlake na jeziku kritiziraju francusku književnost i osobe iz političkog života, a nerijetko se i međusobno prepiru

LITERARNA SENZACIJA GODINE

Houellebecq i Lévy
»državni neprijatelji«

Dvojica najkontroverznijih francuskih autora, književnik Michel Houellebecq i filozof Bernard-Henri Lévy objavljuju zajedničku knjigu pod nazivom »Državni neprijatelji« koja bi se u prodaji trebala pojaviti 8. listopada, a već se sada najavljuje kao literarna senzacija godine. U njoj, naime, Houellebecq i Lévy (kojega zbog medijske eksponiranosti jednostavno zovu i BHL) bez dlake na jeziku kritiziraju francusku književnost i osobe iz političkog života, a nerijetko se i međusobno prepiru, zbog čega neki djelo već nazivaju sukobom Godzille i King Konga i sudarom književnih titana.

Još od kada se doznalo da se piše, ova knjiga intrigira javnost najviše zbog činjenice da je jedan od njezinih autora Houellebecq. No nije se znalo tko je drugi. U početku se spekuliralo da je to Houellebecqov prijatelj Frédéric Beigbeder, no poslije je otkriveno da je riječ o Lévyju. Neke od tema koje u svojoj prepisci obrađuju dvojica autora su ljubav, odrastanje, prijateljstvo i djetinjstvo. Dopisivanje je trajalo od siječnja do srpnja ove godine, a u javnost je već dospio citat iz jednog Houellebecqova pisma u kojemu piše: »Drugi ljudi su možda i bili u stanju voditi ljubav posve trijezni. Ne zavidim im. Sve što sam ja mogao postići posve trijezan je srediti račune ili spakirati stvari.«

Ni jednom ni drugom autoru u posljednje vrijeme ne ide baš najbolje. Zbog neuspjeha s ekranizacijom romana »Mogućnost otoka« i medijskog sukoba s majkom Houellebecqu je opala popularnost, a slično je i s Lévyjem. Dok ga jedni smatraju radikalnim ljevičarom i angažiranim intelektualcem koji putuje na područja zahvaćena sukobima u borbi protiv totalitarizma, drugi ga sve češće nazivaju medijskom zvijezdom željom samopromocije. Možda će im zajednička knjiga pomoći da povrte nekadašnji ugled. [S. V. A.]

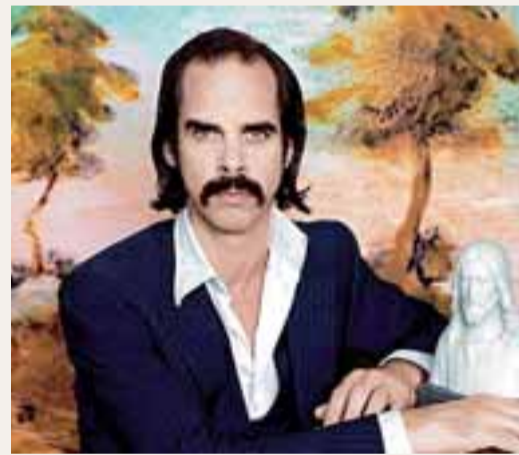
BORBA ZA AUTORSKA PRAVA

Caveov roman
nakon 20 godina

Nova Caveova knjiga govori o putovanjima muškarca i njegova sina po južnoj obali Engleske, nakon samoubojstva supruge i majke. Uz klasičnu, papirnatu knjigu izaći će i audio verzija - ne, ne Caveov album, već klasično čitanje napisanog djela, koje će isčitati Cave osobno. Prvi roman legendarnog mračnjaka izišao je 1989. godine pod naslovom »And The Ass Saw The Angel«, a izdavač planira ponovno objaviti tu knjigu sljedeće godine kako bi obilježili njezinih dvadeset godina.

Svi Caveovi obožavatelji koji su čekali dvadeset godina, morat će se strpiti još malo jer »Death Of Bunny Munro« izlazi tek u rujnu 2009. godine za izdavačku kuću Canongate. Predstavnici izdavačke kuće ovo djelo pomalo

pretenciozno uspoređuju s Goetheovim »Faustom« te kažu da će »šokirati i oduševiti mnoge«. [I. K.]

Dvadeset godina nakon debitantskog romana, Nicku Caveu, čovjeku kojem je prava domovina u svijetu glazbe, izlazi novi roman »Death Of Bunny Munro«.

INOZEMNI HIT

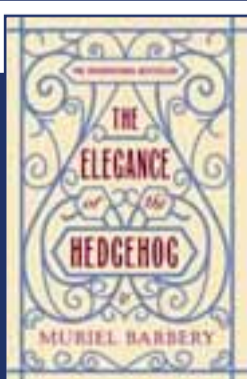

Haruki Murakami
»What I Talk About
When I Talk About
Running« (O čemu
govorim kada
govorim o trčanju)

Trč, Murakami, trč

Godine 1982. Haruki Murakami je prodao svoj jazz-klub da bi se mogao posvetiti pisanju i počeo trčati da bi ostao u formi. Godinu dana poslije pretrčao je put od Atene do Maratona, a danas, nakon desetka sličnih utrka i niza hvaljenih prozaičkih djela, promišlja kako mu je sport utjecao na život i - što je još važnije - na spisateljski rad. U trčanju se nalazi jednaka misterija kao u pisanju. »Pisanje je fizički posao. Cijeli proces zahtijeva puno više energije, tijekom dugog perioda, nego što većina ljudi može zamisliti. Trčanje je za to najbolji trening.« Daje mu rutinu, disciplinira ga te regulira njegov život. Ne kaže se bez razloga da u zdravom tijelu prebiva i zdrav duh.

USKORO U HRVATSKIM KNJIŽARAMA

Muriel Barbery
»Elegancija
ježa«
Litteris, Zagreb

Radnja romana Muriel Barbery (Casablanca, 1969.) zbiva se u jednoj buržujskoj pariškoj zgradi u sedmom okrugu s glavnim likom kočepateljice koja čita filozofske knjige, a pred stanarima koje svaki dan susreće skriva erudiciju ne bi li je ostavili na miru. Strastveno voli rusku književnost, Tolstoja i Dostojevskog poznaje kao malo tko, a Husserlovu fenomenologiju iščitala je uz Mahlerovu glazbu. Ona se vezuje za gospodina Ozua, bogatog Japanca, i za Palomu, nadarenu i suicidalnu 12-godišnju djevojčicu... Ovaj neobičan roman neobičnu naslova postigao je golem uspjeh u Europi i preveden je na više od 30 jezika, a autorica je uspeo na sam vrh suvremene francuske proze.

Vadim Zeland
»Transurfing
2: Šum jutarnjih
zvijezda«
Planetopija,
Zagreb

Transurfing je moćna tehnika upravljanja stvarnošću koja se zasniva na pretpostavci da postoji prostor varijanti u kojem se čuvaju scenariji za sve moguće događaje. Pod određenim uvjetima energija ljudskih misli sposobna je materijalizirati ovu ili onu varijantu. Ne trebate se mučiti da ostvarite cilj - on se ostvaruje sam od sebe. Pri tom ne mijenjajte sebe, nego se vraćajte sebi. Druga knjiga iz trilogije »Transurfing« ruskog autora Vadima Zelanda vodi čitatelja korak dalje u korištenju ove čudesne tehnike. Što su snovi? Otkuda dolaze i što znače? Kako pravilno izvršiti »narudžbu« i dobiti ono što želimo? Otkrijte snagu svoje goleme moći koju katkad nazivamo psihičkom energijom. Svatko je ima, ali je treba znati koristiti.